

Європейські Календарний

газові ринки тиждень №9

(27 лютого – 5 березня 2017 року)

Вжито таких скорочень:

ВТП – віртуальний торговельний пункт
СЕГН - Центральноевропейський газовий хаб (Баумгартен)
ГТО – газотранспортний оператор
ГТС – газотранспортна система
ЄЦБ – Європейський центральний банк
МЕА – Міжнародне енергетичне агентство (Париж, Франція)
СПГ – скраплений природний газ
ПСГ – підземні сховища газу
ТКМ - тисяча кубічних метрів
ЦСЕ – Центральна і Східна Європа

Якщо окремо не зазначено інакше, під кубічними метрами розуміються стандартні кубічні метри, об'єм яких вимірюється при температурі 20°C та тиску 101,325 кПа. При перетвореннях енергетичних одиниць на об'ємні, згідно з наявною в НГБІ методикою, використано вищу теплоту згоряння російського експортного газу в Європі, як її спільно визначено Міжнародним енергетичним агентством, Організацією економічного співробітництва і розвитку та Евростатом. Для пари євро/дол. США використовується щоденний курс ЄЦБ. Для країн, які не входять до Єврозони, - обмінні курси, що встановлюють їхні центральні банки. Тиждневі та місячні показники розраховуються на підставі щоденних величин.

Наведені спотові ціни являють собою ціни з поставкою наступного дня, усереднені та середньозважені по об'ємах наприкінці торговельного дня. З метою підвищення наочності при порівнянні цін, починаючи з цього бюлетеня, ціни, які наводились для британського NBP, будуть приведені до теплотворності російського газу. Реальна середня теплотворність британського газу вище російського експортного, і ціни відповідно дещо вищі.

Зміст (25 стор. шрифтом 9, у т. ч. додатки на 14 стор.)

Стислі підсумки

1. Цінові процеси тижня

- 1.1 Основні газові фактори тижня
- 1.2 Динаміка цін тижня
- 1.3 Об'єми торгівлі
- 1.4 Нафта і вугілля
- 1.5 Курс валют

2. Спотові ціни

- 2.1 Динаміка спотових цін
- 2.1.1 Спреди

3. Ф'ючерсні ціни

- 3.1 NCG/Pegas

Додаток №1. Результати ПАТ «Газпром» за 2016 р.

- 1. Основні результати в 2016 р. та за перші два місяці 2017 р.
 - 1.1 Об'єми і ціни в січні-лютому 2017 р.
 - 1.2 Реалізація в 2016 р.
 - 1.3 Видобуток
- 2. Ринкова капіталізація ПАТ «Газпром»
- 3. Поставки газу російським споживачам
- 4. Поставки газу країнам колишнього СРСР
- 5. Поставки газу в Європу
 - 5.1 Західна Європа
 - 5.2 Центральна Європа
 - 5.3 Місце ПАТ «Газпром» у порівнянні з іншими постачальниками Європи
- 6. Умови поставок та арбітражі
- 7. Основні партнери в Європі
- 8. СПГ
- 9. Міжнародні санкції
 - 9.1 Санкції України
 - 9.2 Санкції США
 - 9.3 Санкції ЄС
 - 9.4 Санкції інших держав
- 10. Висновки

Додаток №2 Прейскурант НАК «Нафтогаз України» на природний газ для промисловості, чинний з 01.03.17 (2 стор.). Середнє **зниження цін** для промисловості у березні 2017 р., у порівнянні з лютим 2017 р., **склало 7,0%**.

Всі ціни за тиждень помітно впали. Попит на газ в Європі стабільно знижується через потепління, і, відтак, падають об'єми торгівлі як на хабах, так і поставки Росії та інших постачальників трубопровідного газу.

Характерними стали цінові зміни на Gaspool, тісно зв'язаним з кон'юктурою російського експортного газу. Gaspool не тільки перестав бути найдешевшим хабом в Європі, але поступився і Бельгії, і Нідерландам, і навіть Франції.

На більшості європейських газових ринків відбувається конвергенція спотових і найближчих ф'ючерсних цін. Так, у Польщі різниця між цінами поставок наступної газової доби, наступного газового місяця, 2 кварталу 2017 р. і літнього сезону складає в середньому лише \$2.

Починаючи з торгів 28.02.17, новим наступним газовим місяцем став квітень 2017 р.

Об'єми торгівлі на цьому тижні зросли. На NCG об'єми торгівлі форвардними контрактами досягнули сумарно за тиждень 170 млн. куб. м (136 млн. куб. м на минулому тижні); у Польщі зросли вдвічі до 118,8 млн. куб. м (67 млн. куб. м). Сумарний об'єм контрактів з поставкою наступної газової доби на TGE у Польщі також зріс вдвічі до 28 млн. куб. м (14 млн. куб. м).

Нафта, нафтопродукти. Середня тижнева ціна маркерної нафти Brent склала 55,77 дол. США/барель.. **Газойль** поводив себе аналогічно нафті, середня тижнева ціна склала.*

Вугілля з базисом поставки **Роттердам** стало помітно дешевше інших основних експортних вугілля.

Валюти. Середній тижневий курс євро/дол. США склав 1,0559 (1,057 попереднього тижня). Американський долар зміцнився відносно основних світових валют. Прогноз Commerzbank/Bloomberg для курсу євро/дол. США - 1,04 наприкінці 2017 р. та 1,02 у 2 кварталі 2018 р.

Спотові ціни в Європі впали у середньому на \$14 (-7%). Різниця між середніми денними цінами останніх спотових поставок на цьому тижні в і на попередньому тижні склала -\$14, або -6,9% (-\$7, або -3,3% тижнем раніше).

Спреди спотових цін. Спостерігалось деяке звуження спредів. У випадку Баумгартена і NCG, середня величина спреда тижня склала 4,7 дол. США/ткм (\$5,1 на попередньому тижні). У випадку Польщі та сусідньої німецької газової торговельної зони Gaspool, середня величина спреда тижня склала 13 дол. США/ткм (\$15 на попередньому тижні).

Поставки наступного газового місяця у середньому по всіх досліджуваних хабах подешевшали на 6,1%.

Поставки у 2 кварталі 2017 р. подешевшали по всіх досліджуваних хабах у середньому на 4,9%.

Поставки у літній сезон 2017 р. подешевшали по всіх досліджуваних хабах у середньому на 4,7%.

NCG. Середня тижнева ціна по всіх категоріях форвардних контрактів зменшилася на 4,0% (-0,3% попереднього тижня) до \$...*. Найвищі ціни припали на 1 квартал 2018 р., зимові сезони 2017 р. та 2018 р. З місячних контрактів, найдорожчим був квітень 2017 р. Різниця цін квітня та травня склала \$3. Найдешевшими з усіх ф'ючерсів стали липень та літній сезон 2017 р. (\$187). Об'єми торгівлі на NCG всіма видами форвардних контрактів за тиждень зросли до 169,7 млн. куб. м (135,8 млн. куб. м на минулому тижні). Найбільше торгувалися поставки у квітні і березні 2017 р., у зимовий сезон 2017 р. та у 2018 календарному році.

Ціни довгострокових контрактів. «Газпром» прогнозує середньорічну ціну своїх поставок природного газу в Європу в 2017 р. \$180-190. Однак, європейські експерти вважають, що вона може бути помітно вище.

Додаток №1. Результати ПАТ «Газпром» за 2016 р.

На тлі теплої погоди в Європі поставки російського газу в Європу, рекордні протягом 4 останніх місяців, стали знижуватися. З початку лютого, за даними «Газпрому», експорт до Європи (без урахування поставок Туреччині по Блакитному Потокі) скоротився приблизно на 16,6%, до 498 млн. куб. м на добу. У лютому газопотік до Європи/Туреччини складав у середньому 582 млн. куб. м/добу, на 34 млн. куб. м менше середнього добового у січні. Сумарна реалізація російського природного газу в Європі/Туреччині склала в лютому 19,1 млрд. куб. м, що означає падіння обсягів поставок на 616 млн. куб. м у порівнянні із січнем 2017 р. Як відзначає Platts, падіння газпромівських обсягів відбувається на тлі **практичного досягнення конвергенції його цін та хабових цін**. Наразі ціни «Газпрому» злегка дешевші, ніж на TTF, але тренд свідчить, що невдовзі вони зрівняються.

Одночасно, ПАТ «Газпром» почало у середині лютого скорочувати транзит територією України непропорційно сильніше відносно темпів скорочення загалу експорту, знизивши його на цей час на 24%, але, при цьому, зберігши максимальне завантаження Nord Stream і Ямал - Європа. У березні-квітні, за даними російських експертів, зниження обсягів транзиту територією України на тлі скорочення попиту в Європі продовжиться. Потім, після початку закачування до ПСГ Європи, рівень заповнення яких наразі дуже низький, транзит територією України може зрости (якщо суди не відновлять рішення Єврокомісії щодо ОПАЛ). Так що «Газпром» **розглядає ГТС України як балансирувальний маршрут** експортних доставок. Основним аргументом «Газпрому» для європейців є те, що тариф через Україну є найвищим у порівнянні з іншими маршрутами.

Основним аналітичним висновком звіту ПАТ «Газпром» за 2016 р. є те, що річні обсяги експорту газу РФ до Європи неухильно зростають декілька років поспіль, експорт газу до регіону ЦСЄ залишається на одному рівні ±3 млрд. куб. м/рік, а обсяги реалізації газу країнам на теренах колишнього СРСР падають. У 2017 р. «Газпром» розраховує збільшити обсяги поставок до Європи, навіть вище рекордних об'ємів 2016 р.

Середня ціна ПАТ «Газпром» у Європі в 2016 році склала 167 дол. США/ткм. У 2017 р. «Газпром» очікує зростання середньої ціни на експорт газу в країни Європи до 180-190 дол. США/ткм. Однак у січні 2017 р. ціна вже підскочила до 186 дол. США, що означає, що в реальності середня ціна 2017 р. буде помітно вище. Європейські аналітики очікують її у середині 2017 р. вище \$220.

Питома вага російського газу в споживанні Західної Європи становить 31%, тоді як частка в сукупній потребі в імпорті - 65%. Питома вага російського газу в споживанні газу в регіоні ЦСЄ становить 51%. ПАТ «Газпром» забезпечує майже 73% сукупної потреби в імпорті природного газу країнами Центральної Європи.

Особливо цікавим є різке збільшення імпорту російського природного газу Румунією. Цікавим, тому що два роки тому Румунія позбавилася практично імпорту російського газу та навіть пропонувала експорт румунського газу Україні.

50 млрд. куб. м російського газу у 2016 р. для Німеччини виглядають вражаюче. Відповідний вплив РФ на політику Німеччини не слід недооцінювати.

Частка ПАТ «Газпром» у загальних обсягах видобутку газу в РФ стабільно падає.

*По всіх категоріях контрактів конкретні ціни публікуються лише у платному виданні.

ТОВ «Нафтогазбудінформатика»